

Yibum and Chalitzah – Contemporary Cases

R. Yona Reiss

1. דברים פרק כה

- (ה) כי ישבו אחיהם ייחדו ומת אסף מכם ובן אין לו לא מהנה אשחת הפטת הוצאה לאיש זר יבמיה יבא עליך וילקחה לו לאשה ויבמיה:
- (ו) ונהנה הבכור אשר תלך קום על שם אחיו הפטת ולא יטעה שמו מישראל:
- (ז) ואם לא יחפוץ באיש לבמתו וטלמה יבמתו בנטה השערת אל קאננים ואמרה מאן יבמי לךים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי:
- (ח) וקראה לו זקנין עירו ודקרו אליו ועמד ואמר לא חפצתי לךחתה:
- (ט) ונשאה יבמתו אליו לעני קאננים וחלצה נעל רגלו וירקה בפנוי ועטפה ואמרה בכה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו:
- (י) ונקרה שם בישראל בית סלוץ געלא:

2. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף לט עמוד ב

תנן התם: מצות יבום קודמת למצות חיליצה - בראשונה יהיו מתכוונים לשם מצוה, עכשו שאין מתכוונים לשם מצוה, אמרו: מצות חיליצה קודמת למצות יבום. אמר רב: אין כופין. כי אתו לקמיה דרב, אמר להו: אי בעית חולץ, אי בעית ייבם, בדיין תלא רחמנא; ואם לא יחפוץ האיש, הא אם חפץ - אי בעית חוליצ', אי בעית ייבם. בר יהודה סבר: אין כופין, ...בראשונה יהיו מתכוונים לשם מצוה - מצות יבום קודמת למצות חיליצה, ועכשו שאין מתכוונים לשם מצוה, אמרו: מצות חיליצה קודמת למצות יבום. אמר רמי בר חמא א"ר יצחק, חזרו לומר: מצות יבום קודמת למצות חיליצה. א"ל רב נחמן בר יצחק: אפשר דרי? מעיקרא סברי לה כאבא שאול, ולבסוף סברי לה כרבנן; דתניא,ABA שאול אומר: הכונס את יבמו לשם נוי, ולשומן אישות, ולשומן דבר אחר - כאילו פוגע בעורה, וקרוב אני בעני להיות הولد מזר; וחכמים אומרים: [דברים כ"ה] יבמה יבא עליה - מכל מקום.

3. תוספות מסכת יבמות דף לט עמוד ב

ואר"ת דהילכה כאבא שאול בסתם מתני' דבכורות (דף יג). ולא כרמי בר חמא דאמר חזרו לומר דעתם יבום קודמת כרבנן ועוד דבריש מיכילתין אוקי מתניתין דפ"ק (דף ג. ושם) כאבא שאול ובפרק בית שמאי (לקמן דף קט. ושם) תנינ בר קפרא לעולם ידבק אדם בחיליצה כאבא שאול וסתמא דגמרה בפרק אף על פי (כתובות דף סד. ושם) כאבא שאול ולעיל בשמעתן דמשמע דבריה עדיפה במתכוון לשם מצוה איררי ור"ח פסק כאן דעתם יבום קודמת וחזר בו בפ' מצות חיליצה ופסק דעתם חיליצה קודמת.

4. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף קט עמוד א

גופא, תנינ בר קפרא: לעולם ידבק אדם בשלשה דברים. בחיליצה - כאבא שאול; דתניא,ABA שאול אומר: הכונס את יבמו לשם נוי, לשם אישות, לשם דבר אחר - כאילו פוגע בעורה, וקרוב בעני להיות הولد מזר.

5. שולחן ערוך אבן העזר סימן קסה סעיף א

מצות יבום קודמת למצות חיליצה. ואם אינה רוצה להתייבם לשום אחד מהאחים, או בגודל כשרוצה לייבם בלבד טעונה מספקת, דינה כמורדת. ו"א שמצוות חיליצה קודמת. הaga: ואין לה דין מורצת אם אינה רוצה להתייבם. ומכל מקום אין כופין אותו להולץ, אלא מטעין אותו אם יכולין להטעתו, כגון שאומרים לו: הולץ על מנת שתתנן לךמנה (טוור בשם ר"ת והרא"ש). ודוקא אם אינו מאותן שכופין להוציא גבי בעל, כמו שנתבאר לעיל

סימן קג"ד. ואם שניהם רוצים ביום, אין מניחים אותם ליבם אלא אם כן ניכר וידוע שמכוונים לשם מצוחה (טור בשם ר"ת).

6. מהר"ץ חיות יבמות כב. ד"ה מי שיש לו בן מ"מ פוטר

מי שיש לו בן מ"מ פוטר. נ"ב שמעתי בשם הגאון מהר"ץ ז"ל אבד"ק ברלין דזה הטעם בטלו היום מצוחה ביום ע"ג דהלהה דחליצה במקום יבום לאו מצוחה הוא. בכ"ז בזמן אחרון דלא אכsher דרא ואולי יש להאה שמת בן מכל מקום. ובכח"ג פוגע באיסור אשת אה. וטעם זה אמת וראוי לפרשנו.

7. שו"ת יביע אומר חלק ח - אה"ע סימן כו (ר"ח סיון תשל"ד)

... אודות היבם אברהם שרבצונו לקיים מצוח יבום, ליבם את אשת אהיו מרת גוילית שרעבי, אשר נפטר בלי זרע של קיימה. וגם היבמה מסכימה לפסק דין של ביה"ד להתייבם. ובஹות ששניהם מעודות המזורה אשר קיבלו עליהם הוראות הרמב"ם ומרן הש"ע שפסקו שמצוות יבום קודמת, דעתכם דעת תורה שיש לעשות מעשה כדעת מרן, שהוא מרא מרא דatrera, אע"פ שאין כן מנהג האשכנזים שיזוצאים ביד רמ"א דס"ל מצוח חיליצה קודמת. ואמנם ישנה תקנה חדשה שנתקבלה ע"י הרבנות הראשית לישראל, ביום כ"א שבט תש"ג, (והובאה בשות' היכל יצחק ח"א אהה"ע עמוד נא), שגזרו על כל תושבי ארץ ישראל, ועל אלה שייעלו מחו"ל לא"י, מעתה ומכשיו והלאה, לאסור עליהם למגרי מצוח יבום, וחיביכם לחולוץ וכו'. וחחתמו על זה שני הרבנים הראשיים לישראל, הגרב"ץ מאיר חי עוזיאל, והగרי"א הלוי הרצוג, זצ"ל. אולם עני קדשכם שפיר חזון, שהיהותי משרות בקדש בתור הרב הראשי וראב"ד בתל אביב - יפו, עשתית מעשה נגד התקנה הב"ל, ובבואה לפני מעודות המזורה ומתיימן שרווצים לקיים מצוח יבום, אדרבה עודתי אותם ליבם, וכדעת מרן הש"ע שקבלנו הוראותינו... המורם מכל האמור שאני מסכימים בכל לבי למעכ"ת שיש לאפשר ליבם א. שרעבי ליבם את יבמו גוילית שרעבי, ולקיים מצוח יבום כהילכה. ואף ידי תכוון עמכם, להילכה ולמעשה. וככסא כת"ר ירום נשא וגבה מאד. [וכן נעשה מעשה ע"פ הסכמתה הנ"ל].

8. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף פז עמוד ב

אמר ליה רב יהודה מודאסקרה לרבא, לא נעשה מתים כחיהם לעניין יבום מקל וחומר: ומה במקומ שעשה ולך מן הראשון יכול מן השני לפוסלה מן התרומה - לא עשה מתים כחיהם, מקום שלא עשה ולך מן הראשון יכול מן השני לפוטרה מן הייבום - אינו דין שלא נעשה מתים כחיהם! ת"ל: (משל' ג') דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.

9. שו"ת גודע ביהודה מהדורה קמא - אה"ע סימן סט

ואמרתי בלבבי הן אמת שבתורה כתיב ומת אחיד מהם ובן אין לו מ"מ אם הנינה אשתו מעוברת מקרי יש לו אף שעדיין לא נולד אם נולד אח"כ מקרי למפרע יש לו בן אבל אם בשעת מותו לא היהת אפילו מעוברת בודאי אם היה באותה שעה אצל הנביא ואומר שאינה מעוברת היהת מותרת באותה שעה ליבם ולא הוה אסרים אותה מעתם הריוון שתתקבל אח"כ אי לאו איסורה דרבנן שאסרו תוק ג'. וא"כ אני אומרASAה שלא קלטה הורע קודם מיתה בעלה אף שקלטה אחר מותו ובנו הוא לכל דבר מ"מ לעניין יבום כבר קרינן בה ובן אין לו בשעת מיתה ובת יבום היא וא"כ שפיר היבמה מתיבמת אחר מיתה בעלה ג' חזדים דמן"פ אם נקלט הורע קודם מותו כבר הוכר עוברה ואם לא נקלט קודם מותו אף שנקלט אחר מותו שפיר מתיבמת... אלא שלפי שדבר זה דבר חדש ולא מצינו בשום פוטק ולכן אני אומר וכי בשbill של לנו מזמן געעה מהשא להמציא חומרא חדש ואף שקשישית התוספ' עמדה כחומה כל קושיא יש לה תירוץ. וגם ע"פ הרוב הזרע נקלט בשעת עיקר התשMISS' ולהכי לא חישין לוזה. סוף דבר האשה הזאת מותרת בלי חיליצה אפילו לכוהנה ואין לחוש כלל.

10. שו"ת במראה הבזק חלק ד, סימן קכח, וסימן קכט

11. ספר חיליצה כהלכה חלק א, מכתב ז' מאת רבי נתן גשטנר

12. שו"ת חותם סופר חלק ד (אה"ע ב) סימן פה

את אשר אותה נפשו היפה אודות יbam ויבמה זקנים בהםים שהסכימו שניהם מדעתם ורצו נום שלא ליבם ולא לחולץ כ"א להשר זוקקים זה לזה מפני הבושה ומפני התורה אי יאות עבדין ... אמן המיעין יראה שכן מחלוקת כלל שגם הזוהר לא אמרו למצוחה שאין החלטה בתורה כי אם מצוחה עשה של גירושין שהרוצה לפטור אשתו ממנה ומגרשה מקיים מ"ע לא שייה' מ"ע לגרש ה"נ אין אלא להתרה לעלמא ומהז מירי התורה אך הזוהר התם לא קאמר שהיה' מ"ע כ"א שהוא סגולה לנשחת המת והיה' כען גמילת חסד עם המתים והוא כען אמרת קדיש ואין לכוף האשה אף' לקובורתו מכ"ש לגמול חסד זהה אם הוא לה לתרה או מפני הבושה או שום טעם ...

13. נפש הרב, ליקוטי הנהגות דף רסה

אצל האשכנזים מקובל כדעת הר"ת בתוס' יבמות (לט): שמצוות חיליצה קודמת. ואירוע פעמי' מעשה שהיבם לא היה יכול לחולץ, כי נקטעו רגליו, ומספר לנו רבנו שהתיקון עם הגרא"ח הילר, ז"ל, והראה לו שבכמה אחרים מבואר דבכה"ג מניחים לו ליבם ע"מ ליתן גט, וכן עשו למעשה. [וע' תשובה אחיעזר (ח"ג ס' כ').]

14. שו"ת אחיעזר חלק ג סימן כ

בעניין חיליצה ב"ה يوم ג' כ"ג מ"ח תרפ"ו.

לרב אחד באמריקה ע"ד שאלתו אדות האלמנה חי' בת אברהם נה הדרה בעה"ק ירושלים, אשר בעל המנוח ישראלי חיים מת בלי בנים ויש לו אח אחד הדר בניו יורק, וקרא אותו מעכ"ת וראה שאין היבם הולך על רגלו הימנית כראוי, ואחר שעלה ששלף את געלו ראה שרഗלו הימנית עוקמה למלחה ביותר והוא הולך על ב' אצבעות, SMBAR ברמב"ם בפ"ד מה' יבום וחיליצה ובאה"ע סי' קס"ט סל"ד דאיינו חולץ, וכעכשו נתשפט המנוח שאין מניחים ליבם, וא"כ תשאר עוגנה לעולם.

והנה בדיון כבר נשאו ונתנו בזה גdots ווסכימו להתרג' גם בה"ז להתייבם כמש"כ כן השבו"י ח"ג סי' קל"ד ובתשובו לנסת יחזקאל סי' ס"ח וכ"כ הבית מאיר לדינה בס"י קס"ט סל"ד שלא כהש עיקב. שכ' בזה לכל שאינו עולה לhilizza אינו עולה ליבום, ואפי' יש לו אשה מחויב ליבם ובידו לגרשה, אפי' בע"כ, שלא גור רבינו גרשום מאור הגולה על זה שלא לישא אשה על אשתו, ושלא לגרשה בעל כרחה, והובא כל זה בפתחו תשובה סי' קס"ה ויעווי' בישועת יעקב בס"י קס"ט שהעלגה ג"כ בנידון המהרש"ם שהקל לחולץ שטוב יותר להתייבם, וכן כתבו כמה מחברים ...

וכן הביא באור זרוע הadol' בה' חיליצה ופירש רבנו יהוזא בר' נתן דכל הנך דאמרן דאין חולצין אבל מיבמי, ואח"כ הרשות בידיים להוציא גט עכ"ז, וע"כ אם אפשר הדבר ביבום אין שום ספק בדבר שאפשר שתתייבם ותתגרש אה"כ כמש"כ האור זרוע וכמש"פ כן הבית מאיר לדינה.

15. שו"ע אה"ע ס' קבז סעיף ד

נפלה לפני יbam מומר, יש מי שמתיר אם היה מומר כشنשאה אחיו; ואין לסמוך אליו. הaga: מיהו אם עברה ונשאת בללא חיליצה, ד כי לא ידעה שהיא לה יbam, ואח"כ נודע שיש לה יbam מומר, לא תצא (מהר"י מינץ סי' ב'). ו"י"א דוקא אם חילץ לה לבסוף (מהרי"ו סי' נ"ד ובנימין אב). היו לה שני יbamים, אחד מומר והוא האдол' ואחד קטן והוא ישראלי, לא תחולץ אלא מן הישראלי; ואפי' בדייעבד לא מהני מן המומר (כן השיב מוהר"מ

וכ"כ מהרא"י ומהרי"ק). אבל אם הוא אנוס, מהני בדייעבד (ריב"ש סימן א'). והמקדשasha ויש לו אח מומר, יכול לקדש ולהתנות בתנאי כפול שאם תפול לפני המומר ליבור שלא תאה מקודשת (מהרא"י בר"ג).

16. פתחי תשובה על שולחן ערוךaben העזר הלכות יבום סימן קבז סעיף ז

(ט) בתנאי כפול...ומ"ש הבה"ט בשם נ"ש דהה ביש Ach חרש והשבוי חולק עליו. ע' בהתשיבות הב"ל שדעתם מהן"ש דגם באח חרש או שהאח נעלם ממנו כמה שנים לא נודע מקום יכול לקדש על תנאי ובתשו' חתום סופר שם כתוב שכן קיבל מרבותיו להקל וכן עשה מעשה באחד שהיה לו אח נעלם ע"ש גם בתשי' נו"ב סי' נ"ד מבואר דפשיטה לי' דגם באח חרש יכול להתנות:

17. אגרות משה אה"ע חלק ז, סימן קכא

ашה שניישאת לאיש שהיה ידוע בשעת הנושאין שיצטרך תוך זמן מועט לצאת לצבאليلך למלחמה, ומית שם, ואחיםיו מומר.

כ"ה מרחשון שם"א. מע"כ יידי הרה"ג מוהר"ר יצחק יידייה פרנקל שליט"א, הרב הראשי לתל אביב ויפו. הנה מפתח חולשת הי"ת יירחם עלי וירפאני ויחילמי ני ויזקינני לא נמסר לי מכתב כתרא"ה בזמנו גבי האשא מבוכארא שנפלה לפני יbam מומר, והנה הכל ראה כתרא"ה ואין מה להוסיף מצד זה דהרי לא מצינו מי ששם אף על טעם מהר"מ שהביא המרדכי ביבמות אות ק"ז גבי נפלת לפני יbam מומר דאדעתה דהכי לא קדשה נפשה וגם לחש' ב"ק ס"פ הגוזל קמא דף ק"י ע"ב ד"ה דאדעתה הווא רק כנספלה מן האירוסין שאין זה מצוי בימינו וכדכתב בהגמ"ר. אבל בעובדא זו דמשונה מסתם מעשה נישואין בעולם דהרי ניסת לו אחרי שכבר היה לו וללה ולהעדים ולכו"ע ידוע שהוא צריך לילך לצבא שהוא ספק גדול שימות, וכיוון שיש לו אח זה הרי היה ידוע מAMILIA שתהיא זקופה ליבם זה באים ימות במלחמה וכיון שהוא חבר המפלגה וכופר בכל ענייני התורה ולא יפטרנה בחליצה, ויתרץ עצמו שאף לעשות לה טובה הוא ירא שלא יוציאו מהמפלגה אם יתודעו מזה שזה בלבד הוא עונש גדול לבני המפלגה וגם יענישו אותו אחר שבגד בהם, וגם כפי שהסביר לה ניכר לה הוא בעצמו איש רע ומומר להכעיס ובודאי היה מכרת אותו. וזה הא ודאי אין לומר כלל שבשביל רצונה להונשא לו ניסת לו אף בידיעה ברורה שרק ימים מעטים יהיה עמה בודאי ואח"כ יילך לצבא למלחמה שמצו שימות ותשאר עוגנה לעולם, שברור לכל שבשביל זמן מועט דימים ואפלו חזדים לא תחרצח שום אשה ליבשא אף שטב למיתב טן דו. דהא דמתרצה בגמ' שם בבא קמא/ריש דף קי"א דאן סהדי דמינה ניחה לה בכ"ד הא פרש"י דניאח לה להתקדש לראשון שהוא שלם על ספק זה שאם ימות תזקק לאחיו, והוא פירוש מוכחה, דהא ברור שלא ניחה לה במוכה שחין כמפורט בהרבה מקומות דרך מאיבה אפשר יקדשנה האב למוכה שחין דלכן תיקנו שמציאותה לאביה (כתובות מ"ז ע"א תוד"ה משום איביה)...ולכן כיוון דעתובדא שהוא נישואין בימים שידעעה שאיכא ספק גדול שיקחוו לצבא וימות במלחמה, מוכחין לומר שלא ידועה שתהיא זקופה ליבם זה ליבום וחליצה, ומהמת שරוחוק לומר שלא ידועה שתהיא כל זיקת יבום וחליצה שהוא ידועה שמדוברים וא"ה, היה זה מושע שהיתה סבורה שלא נחשב כישראל בזה שנעשה חבר המפלגה, כמו שהוא עצמו וגם העדה מחזיקים אותו נבדל מכל העדה, שכן הייתה סבורה שאח זה אינו זוקק ליבום, ואילו הייתה ידועה שזוקק ליבום לא הייתה ניסת גם לאח הכספי שבשביל איזה ימים אף כפלים מעשרים יום וגם יותר. והсрור כזו דתאה אסורה לעולם הוא הסרור יותר גדול שאף בנישואין שלא שייך להתנות במומין קטנים, מ"מ עדעתא דתיאסר לא נישאה...ומסתבר אכן מצד הבעיל אילcum ואומדן זו דגם הוא הרי ודאי יודע שבשביל ימים המעטים לא היה מוצא שום אשה בעולם שהונשא אם לא על תנאי שם ימות בלא בנים לא קדשה והויא אומדן הברורה שהוא רק על תנאי שני הצדדים...והיא אומדן ברורה כאן סהדי שבטלו הקידושן כשמת במלחמה ונפלת לפני יbam זה שהוא רשע וכופר וחבר המפלגה שלא שייך כלל שיחלוז ותשאר עוגנה והוא מהדברים שאפלו גילוי מלטה לא צרייך שכחבו החוט' קידושין דף מ"ט ע"ב ד"ה דברים בשם הר"ג.

ופשוט שאף אם זה ניסת לו בסתר ולא התנו כלום היה מושם שלא ידוע שアイיכא זיקת יבום וחליצה כלל, דאין לנו צורך שידעו דיןדים אלא שלא היה רצון להתקדש ע"ד זה שתctrיך באם ימות החליצה מאיש זה שאם הוא אופן אין סהדי ברור נחשב כהתנו ובטלו דהא בעבודות דאיתא בגמ' באומדן בכל מקום לא הוויזר חלוק בין אינשי דעתמא לת"ח.

ולכן בעובדא זו היא מותרת לנשא ללא חיליצה וחבל על שלא מצאה בובכארה שם ב"ד גדול שידעו להתיירא.
ידיו, משה פינשטיין.

18. Chalitza Agreement

This agreement is made on the _____ day of the month of _____ in the year _____ among

("Sister-In-Law-To-Be")
_____ and
(collectively, the "Brothers").

Each undersigned brother solemnly promises that if, Heaven forbid, Sister-In-Law-To-Be requires a *Chalitza*, they will arrange for a *Chalitza* no later than thirty (30) days following the request of Sister-In-Law-To-Be, unconditionally and without payment or consideration, and according to the requirements of Jewish law.

Any dispute arising under this agreement or in any way pertaining to any *Chalitza* obligation of the parties to this agreement shall be resolved by the Beth Din of America (currently located at 305 Seventh Avenue, New York, New York). Each of the parties agrees to appear in person before the Beth Din of America at the demand of the other party and to abide by the decision of the Beth Din of America.

Sister-In-Law-To-Be

Brother

Brother

Brother

Brother

19. שו"ת אגרות משה אבן העוז חלק א סימן קבא

הנה בדבר העסק ביש אשר הרב המסדר קידושין נתקל בלשונו ושאל אם יש לה בניים ואמורה שיש לה ולכן סידר הקידושין ונישואין ועתה אחרי עבר איזה זמן נודע שכיוון שלבעל לא היו בניים צריכה חיליצה דמה שיש לה בניים מבعلاה הראשון אין כולם לפוטרה מחליצאה, ופעלו על מי שנשאה לגרשה עד שתחולוץ והוא רוצה דוקא לישנה בחזרה אחר החיליצה והוא צער גדול להאהשה אשר היא גלויה וגם אם לא לה להתרנס בעצמה ולא בנקל תשים בעיל ההגון לה ורוצה כתיר"ה לידע דעתך העניה בזה.

והנה לאורה הוא פשוט שאסורה לו כיון שניסת אפילו שהיא זה בשוגג כדאיopsis בש"ע אה"ע סימן קנ"ט סעיף ב', ...

אבל לע"ד נראה דבר חדש דהא בעצם ליכא שום טעם לאסור יבמה שניסת לר' עליו אחר שתחולוץ דבשלמא על היבם שייך לאסור כדפרשי" בגיטין דף פ' דכמו באשה שהלך בעלה למדה"י אסרים לה למיידור ואפ' על פי

שباءונס משום שמא יאמרו גירוש ראשון ונשאה זה וחזר הראשון והחזרה ונמצא מחזיר גירושתו ה"נ אמרין שמא יאמרו חלץ זה ונשאה זה ונמצא מחזיר החוצתו, ואף לתוס' שם שלא היו גוזרין ביבמה מתחלה מצד זה מ"מ כיוון דאסרו באשה גוזר גם ביבמה מצד חשש זה משום דמייחלפא לומר שגם באשה לא יגוררו מחשש זה כמו שלא גוזר ביבמה, אבל לאוסרה על השני שבאה הוא איסור מדינא משום שאשה שזינתה אסורה לבועל, ואף שהיה ע"י טעות עדות הרוי מצד החומר לא החשיב זה לאונס, וביבמה הא לא שייך זה דלא נאסרה מהנהנא למי שזינה עמה אך שייך לאוסרה כשנית לו. ואף שהוא מצד קנס הא משמע שציריך גם לטעם שהיה שיך למיקנסיה וכמו שלא מצינו שקנסו לאחד שזינה עם אהות אשתו בחיה שתהיה אסורה לו כתנות אשתו, ואף שאפשר שהוא משום דעתך לא שכיח וכדאיתא בתוס' יבמות שם ד"ה נתן בטעם שלא קנסין בזינו משום דעתך לא שכיח, מ"מ הא גם בנשא אהות אשתו לא קנסין כمفוש בדף צ"ד מטעם דליך מה למחש. וצריך לומר כהנ"י בשם הריטב"א שככל מדות הcumים שלא להקל בגזירותיהם כדי לא לא קיימי כלל ובשביל שהחצרכו להחמיר באשה שהלך בעלה כדי להקל להאמין לה ולע"א הוכרכו להחמיר גם ביבמה, והכוונה דהעולם מדמין גם יבמה לאשה שהלך בעלה וכדומה, וכשיקילו ביבמה יקיילו גם באשה שהלך בעלה אף שליכא הטעם ביבמה דהעולם לא יכירו בהטעמים.

ולכן שייך זה רק באופן דasha שהלך בעלה וזה לא היתר לנשא אלא בmittah בעלה, וכן בנישאו בגיטין פסולין דגיטין שם לאפשר חשששה שלא ירצה ליתן גט שני, שכן הוא ביבמה שרצחה לנשא וחוששת שמא לא ירצה היבם להחולץ לפוטרה שאפשר שמחמת זה לא דყיקא כ"כ ולכן אף באופן שלא הייל מה להעבד כהה דנמצאו העריות אילו נמי גוזר אף לא הינו סבור השינוי זאייבע לה לאמתוני כיוון דברון הנישואין הוא כזה שיש לחוש שלא תדייך ולא היה רוצה לאמתוני אף אם היה מה לחוש שע"ז לא פלוג בגזירותיהם. אבל בעובדא זו שהיבם הוא ת"ח שידוע לכל וגם לה שלא היה שום עכוב מלחולץ לה, וגם היא והוא הם אנשים כשרים שאף לתיאנון לא יעברו וכ"ש שלהכעים לא יעברו על איסור יבמה לשוק וליכא שום טעם לומר שהרצחה לנשא ללא חיליצה הרי האונס ניכר לכל שם שניסת ללא חיליצה היה זה משום שהחצנו שא"צ חיליצה כמו שהיא משמע להם מלשון שאלת הרב, ול"ד למה שהגוזר באשה שהלך בעלה דיש חשש שתרצחה להקל ולא לדיק שbaofn כזה גוזר אף כשהיא אונס אין הכרח מצד המעשה שהיה באונס וכזה גוזר גם ביבמה דמייחלפא באשה שהלך בעלה, אבל בעובדא זו שמוכרח מצד המעשה שהיה באונס אין מקום שגוזר. במשלמא אם היה ביבמה טעם מצד עצמה כחשש שלא יאמרו חלץ זה ונשאה זה וכדומה היה מקום לומר דואלי לא פלוג ורק משום דמייחלפא לא שייך בכך של"ד לעובדא דasha שהלך בעלה.

...וגם שהוא צריך גדול בשבייל הרוב המסדר קידושין שלא יהיה להם טענות עליו שהוא גرم לאסור אותם, לכן יש להיתר שישאגנה אחר החיליצה. ומטעם איסור קטלנית מסתמא יש היתר לזה כיוון שלא הזכירו זה בהשאלה, דידידו מוקירנו מברכו בגח"ט, משה פיננסטיין.

20. شو"ת אגרות משהaben העוז חלק ד סימן לה

בענין זהן ז肯 שנשא יבמה לשוק עפ"י טעות הרוב מסדר הקדושים ר"ה כסלו תשד"מ. למא"כ נגיד היקר הרה"ג מהר"ר מר讚כי טענדלער שליט"א בעובדא דasha זקנה נשואה לבעל כהן זה כעשר שנים ובאת להרב הסמוך לה ואמרה לו כי בעלה זה הוא בעל שלישי לה, ובבעלה הראשון יש לה בנים, ובבעל השני היו לו בנים מאשה ראשונה שהיתה לו אבל מתו בחיו והיתה צריכה חיליצה כי היה לו אח אבל טעו היא והוא וגם מסדר הקידושין והשאיוה לבעלזה זה השלישי ללא חיליצה, וטעותם היה או מחמת שיש לה בנים או מחמת שהיו לבעלזה השני בנים או מחמת אייזה טעות אחר, ועתה שנודע לה שהייתה צריכה חיליצה כבר מת היבם והיא מותרת לו אבל אחר שניסת לו באיסור יבמה לשוק שואלת אויל אסור לו גם עתה אחר שמת היבם. הנה בעובדא זו שהוא כהן ודאי נפסלה ונאסרה דהא נבעל לפסול לה שהוזה דבר הפסול מכוהנה. ואף שנמצא שהוא פסלה על עצמו בביית עצמו ודאי אין חילוק בזה מאחר דעתכ"פ נבעל באה פסולה.